

Deutsch für Afghanen

Yahya Wardak

آلماني د افغانانو لپاره

بھي وردک

Deutsch für Afghanen

Yahya Wardak

آلماني د افغانانو لپاره

يحيى وردک

Impressum

Herausgeber Afghanic e. V.
Stand Dezember 2018
Auflage Erste, 2018

Die deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über www.dnb.de abrufbar.

Zu beziehen bei

Afghanic e. V. / Dr Y Wardak
Justus-von-Liebig-Str. 24, 53121 Bonn
T 0228 85031347, M 0174 741 73 06
wardak@afghanic.de, www.afghanic.de
Download: www.afghanic.de/downloads

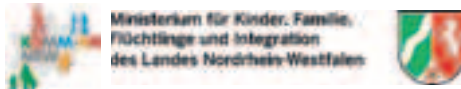

© 2018 Dr Yahya Wardak

ISBN: 978-3-942233-36-1

Printed in Germany

Der Druck wurde unterstützt von

فهرست Inhaltverzeichnis

Einleitung	1	پیل
Vorwort	2	سرریزه
20 Ratschläge für das Leben	3	آلمان کې د اوسیدلو لپاره ۲۰ مشورې
Alphabet	6	الفبې
Zahlen	12	شمېر
Ordinalzahlen	15	ترتیبی شمیر
Personalpronomen	16	شخصي ضمیرونه
Wochentage	17	د اونۍ ورځې
Monate	17	میاشتې
Vier Jahreszeiten	18	فصلونه
Die Uhrzeiten	19	وختونه
Personen Details	20	شخصي معلومات
Familie	21	کورنۍ
Asylverfahren	22	پناهندگی
Schule und Arbeit	23	درس او کار
Unterwegs	25	په لاره کې
Feiertage	27	رخصتې
Begrüßung	27	جوړ په خیر
Vorstellung	29	معرفی کیدل
Geburtstag	30	کلپزه (سالگره)
Fragen	31	پوښتنې
Artikel	34	جنسیت ښودونکی
Wichtige Verben	34	مهم فعلونه

Konjugation	38	گردان
Danke	40	مننه
Bekanntmachung	41	معرفی کیدل
Hobby	43	علاقې
Shopping	44	اخستل
Unterhaltungen	45	خبرې اترې
Einladungen	46	بلنه
Im Restaurant	46	په رستورانټ کې
Lebensmittel	48	خوراكي توكي
Krankheit	50	ناروغتيا
Liebe und Gefühle	52	مينه او احساس
Sprichwörter	54	متلونه
Deutschland	57	آلمان
Politisches System	58	د آلمان سياسي جوړښت
Verwaltungskarte	60	آلمان اداري تشکيلات
Vergleich De - Af	61	آلمان-افغانستان مقایسه
Stufen (H Hesse)	62	زینې (د حرمن هېسې شعر)
Wörterbücher	63	قاموسونه
Websites	64	ویب سايټونه
Adressen	67	آدرسونه
Afghanic	69	افغانیک
Der Autor	70	لیکوال
Buchbestellung		د کتاب سفارش ورکول

Einleitung

„Deutsch für Afghanen“ ist ein Schlüssel, um einen ersten Zugang zur deutschen Sprache zu finden. Die Sprache des Gastlandes Deutschland, vielleicht sogar der zukünftigen neuen Heimat, ist die Voraussetzung für alle weiteren Schritte. Ohne die Sprache dieses Landes gibt es keine Kontakte zu seinen Bewohnern und keinen Zugang zu Bildung und Ausbildung. Sprache ist die Voraussetzung dafür, eine gute und interessante Arbeit zu finden und die Zukunft zu gestalten.

Diplom-Volkswirt

Dr. Jürgen Kanne, 2. Vorsitzender des Afghanic e.V.

پیل

«آلماني د افغانانو لپاره» د آلماني ژبې د زده کولو یوه لومړنۍ کلی ده. د اوسني میلمه او شاید د راتلونکي کوربه هېواد ژبه زده کول د نورو ټولو قدمونو لپاره لومړی شرط دی. بی له ژبې د دی ځای خلکو سره ارتباط، تعلیم او تحصیل ته لاره پیدا کول، امکان نلری. ژبه د یو ښه او جالب کار پیدا کولو او د خپلې راتلونکي جوړولو لپاره یو مهم شرط دی.

اقتصاد پوه دوکتور یورگن کانه، د افغانیک مرستیال

Vorwort سریزه

گرانو افغاني هېوادوالو

دغه کتابگوټی تاسو ته د آلماني ژبې، آلمان هېواد او په آلمان کې د ژوند کولو په هکله ځینې بنسټیز معلومات درکوی. دغه معلومات د هغو افغانانو لپاره راټول شوی، چی په دې وروستیو کلونو کې تازه له افغانستان څخه آلمان ته راغلي دي.

آلماني ژبه د ۱۳۰ میلیونو خلکو مورنۍ یا دوهمه ژبه ده. په اروپا کې تر ټولو نورو ژبو په آلماني ډیرې خبرې کېږي او آلماني په ۷ هېوادونو کې رسمي ژبه ده.

آلمان یو لوی او پر مخ تللی هېواد او د افغانستان سره ډیر توپیر لري. هر څومره چی زر او زیات تاسو دلته آلماني ژبه زده کړئ او د آلمان په قوانینو، ژوند، زدکړو او کار په څرنگوالي او شرایطو ځان خبر کړئ، هماغومره به ستاسو ژوند په آلماني ټولنه کې آسانه او لا ښه شی.

دا کار په لومړو میاشتو کې یو څه ستونزمن دی، خو تاسو به لویه او ډیر پر ځای پانگونه کړی وی او په ټول ژوند کې به د خپلو دغو هلو ځلو څخه گټه او خونډ واخلي او په آلمان کې به د دوامداره پرمختگ په لور روان شی. کال تر بله به مو ژوند هم له معنوی او هم له مادی پلوه په ښه کیدلو شی.

د آلماني ژبې زدکړه تاسو ته د کار پیدا کولو، تعلیم او تحصیل کولو او په ټولنه کې ځان ژر عیارولو زمینه برابروي.

تاسو ته دلته آرامه او ښه وخت غواړم. ډیر به خوښ شم، چی خپل نظر، نیوکې او وړاندیزونه راته په لیکلی ښه راولیرئ، تر څو په دوهم چاپ کی یی اصلاح کړو. wardak@afghanic.de

یحیی وردک، بون ښار، دسمبر ۲۰۱۸

20 Tipps für das Leben in Deutschland

آلمان کې د اوسیدلو لپاره شل مشورې

۱. د هر څه نه مخکی آلمانی ژبه زدکړه. دا دلته د ژوند او کار کلی ده او ته د دی په واسطه ډیر امکانات او لارې چاری پیدا کولای شی. او بی له ژبې څخه به ډیرې دروازې ستا پر مخ تړلی وی.
۲. د ژبې زده کولو په جریان کې خپل تحصیلي او مسلکي اسناد ثبت او د تثبیت لپاره وړاندی کړه.
۳. نوی مسلک زده کړه. ډیر افغانان د خبرو، خو ډیر آلمانان د کار خلک دي. ځکه که غواړي چي دلته بريالي وي، خبرې لږ، کار ډیر کوی.
۴. هرڅومره مو چي ژبه ښه زده وی او هرڅومره چي ښه مسلک او د دی ځای د کاري مارکیت د غوښتنو پر بنسټ مسلک زده کړی، هماغومره به مو ژوند او معاش ښه وي.

۵. وخت سره زر دی! دلته د افغانستان په پرتله وخت ډیر ارزښت لری. خپل وخت څخه گټوره استفاده وکړه.
۶. هر ملاقات (ترمین) ته که رسمي وی یا شخصی په خپل معین وخت ځان رسوه. د امکان په صورت کې ورته مخکی تیاري نیسه.
۷. روابط په آلمان کې هم مهم دي. د نورو سره روابط وپاله او ویی ساته.
۸. د آلمان د قوانینو څخه ځان خبر کړه او د هغه په چوکات کې خپل ژوند دلته عیار کړه. ډیری ستونزې به دی حل شی.
۹. آلمانان وپېرڼه. دوی په ورځنی برخورد کې یو د بل سره هم دومره راکړه ورکړه او خبرې نه لري. نو داسی مه انگیره چې گویا تا ته د بهرني او په بده سترگه گوري.
۱۰. آلمانان که د یو چا سره ښه ونه کړی، نو بد او غرض هم ورباندی نه کوي.
۱۱. دوی یو دبل سره ولو که گاوندی هم وی، اکثراً راکړه ورکړه نه لری، نه یوازی ستا سره.
۱۲. د آلمانانو سره د سن، سیاسی نظر، معاش، کورنی او نورو شخصی مسایلو د معرفي کیدو په لومړو وختونو کې خبرې مه کوی.
۱۳. په خپله وعده وفادار اوسه. که یو شی نه غواړی او یا نه شی کولای، هو او وعده مه کوه او سمدستی نه ووايه.

۱۴. دلته باید چټلې هر ځای کې گذار نه کړئ، بلکې په خپل ټاکل شوی ځای او ظرف کې واچول شی.
۱۵. دلته د ژوند، کار او ټولو برخو او ځایونو کې مقررات شته. د مثال په ډول د موټر لار، د بایسکل لار او د پلي لار بیله ده او له دی نه خان خبرول او مرعات کول په کار دي.
۱۶. آلمان یو آزاد او دموکرات هېواد دی. ستا آزادی هلته ختمیږي، کله چې د نورو آزادی پیلېږي.
۱۷. نظم او دسیپلین دلته په عادی ژوند کې هم مهم رول لوبوي. هرځای خپل اصول لری او هر چیرته چې ځی او یا هر څه چې کوی، معلومات یی وکړه او ځان خبر کړه. د مثال په ډول ډیرو ځایونو کې سگرت ځکول منع دی او په ځینو ځایونو کې په موبایل خبرې کول بندی دی او باید دا بندیزونه مراعات شی.
۱۸. د ژوند په ډیرو برخو کې مشورتي ادارې شته او تاسو کولای شی په وړیا توگه ورسره تماس ونیسی، ورشی، مشوره ورڅخه واخلي او مرسته وغواړئ.
۱۹. د خپل ځان، ژوند او راتلونکی مسوول اوسه او خپل ژوند په خپل لاس کې ونیسه او مستقل ژوند کوه.
۲۰. حوصله او صبر وکړه. تقریباً د ټولو افغان مهاجرو ژوند کال په کال ښه شوی دی. درس، کار او زحمت وباسه! انشالله چی ژوند دی شه کیدو خوا ته روان دی. صبر تریخ، خو میوه یې شرینه وی.

Das deutsche Alphabet آلمانی الفبی

لوی حرفونه:

A B C D E F G H I J K L M N O

P Q R S T U V W X Y Z

Ä Ö Ü ß

کوچنی حرفونه:

a b c d e f g h i j k l m n

o p q r s t u v w x y z

ä ö ü ß

Großbuchstaben	Name	تلفظ
A	A	اه

B	Be	بی
---	----	----

C	tse	سى
---	-----	----

D	de	دى
---	----	----

E	e	اي
---	---	----

F	ef	ايف
---	----	-----

G	ge	گى
---	----	----

H	ha	هه
---	----	----

I	i	اي
---	---	----

J	jot	یوت
---	-----	-----

K	Ka	کہ
---	----	----

L	el	ابل
---	----	-----

M	em	ایم
---	----	-----

N	en	این
---	----	-----

O	o	او
---	---	----

P	pe	پی
---	----	----

Q	qu	قيو
---	----	-----

R	er	اير
---	----	-----

S	es	ايس
---	----	-----

β	Estset	ايستست
---	--------	--------

T	Te	تى
---	----	----

U	U	او
---	---	----

V	Fau	فاو
---	-----	-----

W	Ve	وی
---	----	----

X	Iks	ایکس
---	-----	------

Y	Ypsilon	ایپسیلون
---	---------	----------

Z	Tset	ژست
---	------	-----

Ä	E	ای
---	---	----

Ö	oe	اوو
---	----	-----

Ü	y	یوو
---	---	-----

A Afghanistan افغانستان

B Bus بس

C Computer کمپیوتر

D	Deutschland	آلمان
E	Elefant	فيل
F	Fußball	فوتبال
G	Gabel	پنجه
H	Hand	لاس
I	Igel	جيزکی
J	Jacke	کورتی
K	Kabul	کابل
L	Löffel	کاشوغه
M	Maus	مورک
N	Nase	پوزه
O	Ohr	غور
P	Palme	ناجو و نه
Q	Quadrat	مربع
R	Rakete	راکت
S	Sonne	لمر
T	Tasse	پياله
U	Uhr	ساعت

V	Vogel	مرغی
W	Waage	تله
X	X-ray	اکسری
Y	Yahya	یحیی
Z	Zebra	گوره خر
Ä	Ärztin	ډاکتره
Ö	Öffnen	پرانستل
Ü	Übersetzung	ژباړه
ß	Straße	سرک

شمبر Numer

0	null	صفر
1	eins	یو
2	zwei	دوه
3	drei	دری
4	vier	څلور
5	fünf	پنځ
6	sechs	شپږ

7	sieben	اووه
8	acht	اته
9	neun	نهه
10	zehn	لس
11	elf	يوولس
12	zwölf	دوولس
13	dreizehn	ديارلس
14	vierzehn	خلورلس
15	fünfzehn	پنخه لس
16	sechzehn	شپارلس
17	siebzehn	اووه لس
18	achtzehn	اته لس
19	neunzehn	نولس
20	zwanzig	شل
21	einundzwanzig	يوويشت
22	zweiundzwanzig	دوه ويشت
29	neunundzwanzig	نهه ويشت
30	dreißig	ديرش

31	einunddreißig	یودیرش
40	vierzig	خلوینبت
42	zweiundvierzig	دوهه خلوینبت
50	fünfzig	پنخوس
53	dreiundfünfzig	دری پنخوس
60	sechzig	شپپته
64	vierundsechzig	خلورشپپه
70	siebzig	اویا
75	fünfundsiebzig	پنخه اویا
80	achtzig	اتیا
86	sechszwanzig	شپراتیا
90	neunzig	نوی
97	siebenundneunzig	اوه نوی
100	hundert	سل
108	hundertacht	یوسلوواته
200	zweihundert	دوهه سوه
1.000	tausend	زر
100.000	hunderttausend	سل زره

Ordinalzahlen ترتیبی شمیر

1.	erste	لومړی
2.	zweite	دوهم
3.	dritte	دریم
4.	vierte	څلورم
5.	fünfte	پنځم
6.	sechste	شپږم
7.	siebte	اووم
8.	achte	اتم
9.	neunte	نهم
10.	zehnte	لسم
11.	elfte	یوولسم
12.	zwölfte	دوولسم
13.	dreizehnte	دیارلسم
14.	vierzehnte	څوارلسم
15.	fünfzehnte	پنځه لسم

Personalpronomen شخصی ضمیرونه

ich	زه
du	ته
er	هغه (نارینه)
es	هغه (مخنس)
sie	هغه (بڼځینه)
wir	موږ
ihr	تاسی (مفرد)
sie	هغوی
Sie	تاسی (جمع)
mein	زما
dein	ستا
sein	د هغه
ihr	د هغوی
unser	زموږ
euer	ستاسو
ihr	د هغوی
Ihr	د هغوی

Wochentage د اونی ورځې

Montag	دوشنبه
Dienstag	سه شنبه
Mittwoch	چهارشنبه
Donnerstag	پنجشنبه
Freitag	جمعه
Samstag	شنبه
Sonntag	یکشنبه
am Montag	د دوشنبې په ورځ

Monate میاشتې

Januar	جنوری
Februar	فبروری
März	مارچ
April	اپریل
Mai	می
Juni	جون
Juli	جولای

August	اگست
September	سپتمبر
Oktober	اکتوبر
November	نوومبر
Dezember	دسمبر
im März	پہ مارچ کی

د کال څلور فصلونه Vier Jahreszeiten

Frühling	پسرلی
Sommer	اوری
Herbst	منی
Winter	ژمی
im Winter	پہ ژمی کی
frühmorgens	سهار وختی
nachmittags	وروسته له غرمی
Abend	مانبام
Nacht	شپہ
heute Abend	نن مانبام

diese Woche	دغه اونى
nächsten Monat	بله مياشت
nächstes Jahr	راتلونكى كال

Die Uhrzeiten وختونه

Wieviel Uhr ist es?	ساعت خو دى؟
Wie spät ist es?	خه وخت دى؟
vor	مخكى
nach	وروسته
gegen	شاوخوا
viertel	ربع
drei viertel	درى ربعى
halb	نيم
Es ist eins.	يوه بجه ده.
Es ist 5 nach 1.	د يوو نه پنځه تيرى دى.
Es ist viertel nach 3.	د يوو نه ۱۵ تيرى دى.
Es ist halb 4.	درى نيمى بجى دى.
Es ist 20 vor 2.	۲۰ پاتى دى ۲ ته.

Personen Details شخصی معلومات

Nachname	نوم یا تخلص
Name	نوم
Adresse	آدرس
Strasse	سرک
Postleitzahl	پوستی کود
Stadt	نبار
Land	هېواد
Nationalität	ملیت
Geburtsort	د زېږیدلو ځای
Geburtsdatum	د زېږیدلو تاریخ
Beruf	مسلک
ledig	مجرد
verheiratet	متاهل (واده کړی)
geschieden	طلاق شوی
Reisepass	پاسپورت
Mein Name ist	زما نوم . . . دی.
Ich bin 20.	زه ۲۰ کلن یم.

Familie کورنی

Vater	پلار
Großvater	بابا
Mutter	مور
Großmutter	انا
Eltern	مور او پلار
Großeltern	انا او بابا
Bruder	ورور
Schwester	خور
Sohn	زوی
Tochter	لور
Enkel	لمسی
Mann	مپه
Frau	بنخه
Onkel	کاکا / ماما
Tante	تروری
Nichte	وریره + خورزه
Cousin (Vetter)	د کاکا/ماما/تروری زوی
Cousine	د کاکا/ماما/تروری لور

Schwiegervater	خسر
Schwiegermutter	خوانبې
Schwiegersohn	زوم
Schwiegertochter	نگور

پناهندگی Asylverfahren

Polizei	پولیس
Dolmetscher	ژباړونکی / ترجمان
Rechtsanwalt	وکیل
Anmeldung	رسپشن (معلومات)
Wartebereich	د انتظار ساحه
Personalausweis	تذکره
Abschlusszeugnis	د فراغت سند
beglaubigte Kopie	تصدیق شوی کاپی
Asylantrag	پناه غوښتنې عریضه
Asylverfahren	پناه غوښتنې پروسه
Anerkennung	قبولی
Aufenthaltsrecht	د اقامې حق

Genehmigung	منظوری
Ablehnung	رد کول
Duldung	تحمل
Abschiebung	بیرته ستنول / دیپورت
Verfolgung	تعقیب
Beweis	شواهد
Kriegsgebiet	د جگړې سیمه
Bescheid	تصمیم
Kommune/Gemeinde	ښاروالی

Schule und Arbeit درس او کار

Ich möchte Deutsch lernen.	زه غواړم آلمانی زده کړم.
Wo gibt es einen Deutschkurs?	آلمانی زده کړې کورس چیرته دی؟
Ich kann nicht lesen und schreiben.	زه لوستل او لیکل نه شم کولای.
Ich habe Abitur.	ما دوولسم خلاص کړی دی.
Ich habe einen Uni-Abschluss.	زه د پوهنتون څخه فارغ یم.
Kann ich hier nochmals studieren?	آیا بیا دلته پوهنتون ویلی شم؟
Darf ich hier arbeiten?	آیا دلته کار کولای شم؟

Ausbildung	د یو مسلک زده کول
Mein Telefon ist kaputt.	زما تلیفون خراب دی.
Mein Drucker funktioniert nicht.	زما پرنتر کار نه کوی.
Ich kann nicht arbeiten.	زه کار نه شم کولای.
Ich suche Arbeit.	زه کار پسی گرځم.
arbeitslos	بی کاره
Arbeitsplatz	کارځای
Bewerbung	غوښتنلیک
Lebenslauf	ژوند لیک یا سی وی
eine Bewerbung schreiben	یو غوښتنلیک لیکل
Vorstellungsgespräch	د ځان معرفي کولو خبرې
Stellenanzeige	د کار اعلان
Arbeit suchen	کار لټول
Vollzeit	پوره کار (فول تایم)
Teilzeit	کم کار (پارت تایم)
Gehalt/Lohn	معاش
Mindestlohn	حد اقل معاش
Ich möchte eine Ausbildung machen.	زه غواړم چی یو تعلیم وکړم.

په لاره کې Unterwegs

Wo ist die Bushaltestelle?	د بس تم ځای چیرته دی؟
Wie komme ich nach . . . ?	څنگه کولای شم، چی . . . ولاړ شم؟
Was kostet eine Karte nach . . . ?	یو تکت . . . ته په څو کیږی؟
Bitte einen Fahrschein nach . . . !	لطفاً یو تکت د . . . را کړی!
Station	ستیشن
Fahrplan	تلوراتلو پلان
Haltestelle	تم ځای
Fahrkarte	تکت
Fahrkartenautomat	د تکت اخستلو اتومات ماشین
Einzelkarte	یو نفری کارت
Gruppenkarte	ډلیپر «گروپ» کارت
Tageskarte	ورځې کارت
Einfache Karte	ساده (د یوې خوا) کارت
Kurzstrecke	لنډې لار تکت
Zug	ریل (اورگاډی)
U-Bahn	مترو
Hauptbahnhof (Hbf)	د ریل گاډي مرکزي ستیشن

Bus	بس
zu Fuß	په پښو
Fahrrad	بایسکل
Endstation	آخري سټیشن
Fahrstuhl	لیفت
Darf ich mich hier hinsetzen?	کولی شم دلته کینم؟
Kontrolleur	کنترولر
schwarzfahren	تور سفر کول (بی له تکت خخه)
Bußgeld	جریمه
Flughafen	هوایي ډگر
Ich möchte einen Flug nach Hamburg buchen.	زه غواړم چی یو پرواز هامبورگ ته بوک کړم (تکت واخلم).
Ist das ein Direktflug?	دا یو مستقیم پرواز دی؟
Gepäck	بگاژ (بکسونه)
Schalter	غرفه
Ich mache gern Reisen.	سفر کول زما ډیر خوښه پری.
Wohin reist du?	ته چیرته سفر کوی؟
Wann hast du Ferien?	ته خه وخت رخصتی لری؟

Feiertage رخصتی

Ramadan	روژه (رمضان)
Zuckerfest	کوچنی اختر
Opferfest	لوی اختر
Pilgerfahrt	حج
Weihnachten	کرسمس جشن
Neujahr	نوی کال
Urlaub/Ferien	استراحت/رخصتی
Nationalfeiertag	ملی ورځ (رخصتی)

Begrüßung جوړ په خیر

Hallo!	سلام!
Guten Morgen!	سهار په خیر!
Guten Tag!	ورځ په خیر!
Guten Abend!	مانښام په خیر!
Gute Nacht!	ښه شپه!
Wie geht es Dir?	ته څنگه یی؟

Danke der Nachfrage!	له پوښتنې مننه!
Es geht mir gut. Danke!	زه ښه یم. مننه!
Und dir?	او ته؟
Mir geht es schlecht.	زه ښه نه یم.
Wie geht es Ihnen?	تاسو څنگه یاست؟
Es geht mir nicht gut.	زه ښه نه یم.
Auf Wiedersehen!	تر لیدلو پوری!
Abgemacht!	قبول، صحیح شو!
Einverstanden!	موافق یم!
Tschüss!	په مخه دی ښه!
Bis bald!	تر وروسته!
Gute Fahrt!	ښه سفر!
Viel Spaß!	ښه وخت (ساعتی)!
Viel Glück!	نیکمرغه اوسه!
Schönen Urlaub!	ښه رخصتی!
Danke, Ihnen auch!	له تاسو نه هم مننه!
Was machst du heute?	نن ته څه کوی؟
Heute habe ich frei.	نن زه رخصت یم

معرفی کیدل Die Vorstellung

- Wie ist Ihr Name? / Wie heißen Sie? ستا نوم شه دی؟
- Ich heiße Ahmad. زما نوم احمد دی.
- Woher kommen Sie? تاسو له کوم ځای یی؟
- Ich komme aus Afghanistan. زه د افغانستان یم.
- Und Sie? او تاسو؟
- Ich komme aus Deutschland. زه د آلمان یم.
- Was ist Ihr Beruf? / Was sind Sie von Beruf? ؟ ستا مسلک شه دی؟
- Ich bin Arzt. زه داکتر یم.
- Wo leben Sie? تاسو چیرته ژوند کوی؟
- Ich lebe in Bonn. زه په بون کی اوسیرم.
- Wie lange sind Sie in Deutschland? ؟ څومره وخت په آلمان کی یی؟
- Seit 3 Jahren کلونو راهیسی
- Arbeiten Sie? کار کوی؟
- Leider nicht له بده مرغه نه
- In Deutschland habe ich keine Arbeitserlaubnis. زه آلمان کی د
- کار کولو اجازه نلرم.
- Ja, ich arbeite in einem Restaurant. هو، زه یو رستوران کی کار کوم.

کلیزه (سالگره) Geburtstag

- Wann sind Sie geboren? تاسو څه وخت زېږېدلی یاست؟
- Wann haben Sie Geburtstag? کلیزه دی څه وخت ده؟
- Am 1.1. د جنوری په اول
- Herzlichen Glückwunsch! د زړه له کومې تبریکې وایم!
- Wie feiern Sie? څنگه یې لمانځی؟
- Ich feiere nicht. زه یې نه لمانځم.
- Was kann ich Ihnen schenken? څه شی درته تحفه کولای شم؟
- Nichts. Vielen Dank! نه. ډیره مننه!
- Ich bin am 11. November 1967 in Wardak geboren د ۱۹۶۷ کال نومبر یوولسم په وردک کی زېږېدلی یم.
- Was studierst du? ته څه درس وایی؟
- Ich studiere Medizin. زه طب لولم.
- Ist das schwer? دا سخت دی؟
- Ja, sehr! هو، ډیر!
- Was bist du dann? ته بیا څه کیږی؟
- Ich werde Arzt. زه ډاکتر کیږم.
- Ich werde Rechtsanwältin. زه به وکیله شم.

پوښتنې Fragen

wer?	څوک؟
was?	څه؟
wo?	چیرته؟
wie?	څنگه؟
Warum?	ولی؟
Woher?	له کومه ځایه؟
Wohin?	کوم ځای ته؟
Wo ist die Toilette?	تشناب چیرته دی؟
Wohin gehen Sie?	چیرته ځئ؟
Woher kommst du?	له کومه ځایه راغلی یی؟
Ich komme aus Afghanistan	زه له افغانستان څخه راغلی یم.
Und woher kommst du?	او ته د کومه ځایه راغلی یی؟
Ich komme aus Deutschland.	زه له آلمان یم.
Was ist hier los?	دلته څه خبره ده؟
Keine Ahnung!	هیڅ خبر نه یم!
Wie viel kostet das?	دا څو بیه لری؟
Wie viel?	څومره؟

Wie spät?	خه وخت؟
Welches/er / Welche?	کوم؟
Ich möchte	زه غواړم. . .
Ich möchte das nicht.	زه دغه نه غواړم.
Darf ich hier rauchen?	اجازه لرم دلته سگرت وڅکوم؟
Rauchen verboten!	سگرت څکول منع دی!
Wie sagt man das auf Deutsch?	په آلمانی ژبه دی ته څه وايي؟
Deutsch ist recht schwer.	آلمانی ډیره سخته ده.
Darf ich das nehmen?	اجازه لرم دا درڅخه واخلم؟
Darf ich etwas fragen?	کولای شم څه پوښتنه وکړم؟
Ja, natürlich!	بلی، طبیعي!
Nein, Entschuldigung!	نه، معذرت غواړم!
gut	ښه
richtig	صحيح، سم، درست
falsch	ناسم، غلط
Kein Problem	مشکل نشته
Wie bitte?	ښه غواړم / لطفاً څرنگه؟
Wie heißt das auf Deutsch?	دی ته په آلمانی څه وايي؟

Wie sagen Sie das auf Deutsch?	دی ته تاسو په آلماني کی څه وایئ؟
Wie schreibt man das?	دا څنگه لیکل کېږي؟
Wie spricht man das aus?	دا څنگه تلفظ کېږي؟
Ist das richtig?	دا درست دی؟
Noch einmal, bitte!	یو ځل بیا، لطفاً!
Ich verstehe nicht.	زه نه پوهیږم.
Danke für Ihre Hilfe.	ستاسو له مرستې مننه.
Machen wir eine Pause?	تفریح (دمه) به وکړو؟
Helfen Sie mir bitte!	زما سره مرسته وکړئ لطفاً!
Erklären Sie bitte!	ماته یی تشریح کړئ لطفاً!
Buchstabieren Sie bitte!	سپیل یی کړئ لطفاً!
Schreiben Sie bitte!	ولیکئ لطفاً!
Wiederholen Sie bitte!	تکرار یی کړئ لطفاً!
Sprechen Sie bitte langsam!	ورو خبرې وکړئ لطفاً!
Noch einmal bitte!	یو ځل بیا لطفاً!
Antworten Sie bitte!	ځواب ورکړئ لطفاً!
Fragen Sie bitte!	پوښتنه وکړئ لطفاً!
Das ist genug.	دا بس دی.

جنسیت بنودونکی Artikel

der Mann	دا سږی
die Frau	دا بنځه
das Kind	دا ماشوم
ein Stuhl	یوه چوکۍ
eine Lehrerin	یوه معلمه
ein Buch	یو کتاب
mein Tisch	زما میز
meine Tochter	زما لور
mein Auto	زما موټر

مهم فعلونه Wichtige Verben

sein	اوسیدل
haben	درلودل
sollen	بناپیدل، لازم ول
können	کولی شول، اجازه لرل

müssen	مجبورول، هر و مرو كول
machen	كول
leben	ژوند كول
arbeiten	كار كول
denken	فكر كول
lernen	زده كول
lesen	لوستل
sehen	ليدل
schreiben	ليكل
sprechen	خبرې كول
wohnen	اوسېدل
heißen	نومېدل
glauben	عقیده كول
kommen	راتلل
wollen	غوښتل
mögen	خوښېدل
möchten	غوښتل
studieren	زده كړې كول

spielen	لوبې کول
hören	اوریدل
waschen	مینځل
laufen	منډه کول
vergessen	هیریدل، له یاده وتل
schlafen	ویده کیول
treffen	یو بل سره لیدل، ملاقات کول
helfen	مرسته (کومک) کول
essen	خوړل
fallen	لویدل
geben	ورکول
lieben	مینه کول
besuchen	چا ته ورتلل
sterben	مړ کیدل
erklären	تشریح ورکول
stehen	ولایدل
feiern	تجلیل کول، جشن نیول
fragen	پوښتنه کول

antworten	خواب ورکول
bleiben	پاتې کېدل
tun	کول
wissen	پوهیدل
bringen	راوړل
rechnen	حساب کول
verkaufen	خرخول
wählen	ټاکل، انتخابول
gewinnen	گټل
verlieren	بايلول
entscheiden	تصميم نيول
ändern	تغیروول
planen	پلان کول
beginnen	پیل کول
setzen	کیناستل
stehen	ولاړیدل
meinen	نظر ورکول، فکر کول
erreichen	ترلاسه کول

Konjugation گردان

ich bin	زه یم
du bist	ته یې
er/sie/es ist	هغه (نارینه / ښځینه/مخنث) دی
wir sind	موږ یوو
ihr seid	تاسو یې
sie sind	هغوی دي
Sie sind	تاسو یې
ich habe	زه لرم
du hast	ته لری
er/sie/es hat	هغه لری (نارینه / ښځینه/مخنث)
wir haben	موږ لرو
ihr habt	تاسو لری
sie haben	هغوی لري
Sie haben	تاسو لری
ich lerne	زه زده کوم
du lernst	ته زده کوې
er/sie/es lernt	هغه/هغه/هغه زده کوي (نارینه / ښځینه/مخنث)

wir lernen	موږ زده کوو
ihr lernt	تاسو زده کوئ
Sie/sie lernen	هغوی زده کوي
ich warte	زه منتظر یم
du wartest	ته منتظر یی
er/sie/es wartet	هغه/هغه/هغه منتظر دی/ده (نارینه/بښځینه/مخنث)
wir warten	موږ منتظر یوو
ihr wartet	تاسو منتظر یی
Sie/sie warten	هغوی منتظر دي

ich weiß	زه پوهیږم
du weißt	ته پوهیږی
er/sie/es weiß	هغه/هغه/هغه پوهیږی (نارینه/بښځینه/مخنث)
wir wissen	موږ پوهیږو
ihr wisst	تاسو پوهیږی
sie wissen	هغوی پوهیږي
Sie wissen	تاسو پوهیږی

Danke مننه

Danke sehr! /Danke schön! / Vielen Dank!	دیره مننه!
Nichts zu danken.	د مننی وړ نه دی
Ich bedanke mich für Ihre Mühe!	ستاسو له زحمت نه مننه!
Es tut mir leid.	زه متاسف یم .
Egal	فرق نه کوی
Nicht schlecht	بد نه
Wunderbar	دیر ښه
Ausgezeichnet	عالی
Wie schön	دیر ښایسته
Leider	له بده مرغه
Was bevorzugen Sie?	څه شی ته ترجیح ورکوی؟
Was sagen Sie?	تاسو څه وایې؟
Was meinst du?	ته څه وایې؟
Ich mag das nicht.	زما دا نه خوښیږی.
Ich kann Deutsch sprechen.	زه آلمانی خبرې کولای شم
Was haben Sie gesagt?	تاسو څه وویل؟
Ich verstehe.	زه پوهیږم.

Ich verstehe nicht.	زه نه پوهیږم.
Können Sie bitte wiederholen!	کولای شی تکرار یی کړی!
Kannst du langsam sprechen!	کولای شی ورو خبرې وکړی!
Was bedeutet dieses Wort?	دغه لغت څه معنی لری؟
Kannst du das bitte buchstabieren?	دا لطفاً سپیل کولای شی؟
Wie spricht man das aus?	دغه څرنگه ویل کیږی؟

Bekanntmachung معرفي کيدل

Mein Name ist Ahmad.	زما نوم احمد دی.
Ich bin Afghane.	زه افغان یم.
Ich heiße Peter.	زه پیتر نومیرم.
Ich bin ein Deutscher.	زه یو آلمانی یم.
Wie heißt Du?	ستا نوم څه دی؟
Woher kommst Du?	ته له کومه ځایه راغلی یی؟
Aus Deutschland	له آلمان
Aus Afghanistan	له افغانستان
Freut mich, dich kennenzulernen.	خوښ یم، چی تا پېرنم.
Bis zum nächsten Mal!	تر بیا لیدلو پوری!

Das ist meine Frau.	دا زما ښځه ده.
Das sind meine Kinder.	دا زما ماشومان دي.
Wo leben Sie?	تاسو چيرته ژوند کوئ؟
Wir leben in Hamburg.	موږ هامبورگ کی ژوند کوو.
Sind Sie verheiratet?	تاسو واده کړئ؟
Nein, ich bin ledig.	نه. زه مجرد یم.
Nein, ich bin Witwe.	نه. زه طلاق شوی یم.
Ich lebe alleine.	زه یوازی ژوند کوم.
Wie alt sind Sie?	تاسو څو کلن یاست؟
Ich bin 35.	زه ۳۵ یم.
Was für einen Beruf haben Sie?	تاسو څه مسلک لری؟
Ich bin Arzt.	زه ډاکتر (طبيب) یم.
Ich arbeite in einem Büro.	زه په یو دفتر کی کار کوم.
Ich bin Rentner.	زه متقاعد یم.
Ich bin Hausfrau.	زه د کور ښځه یم.
Ich gehe in die Schule.	زه ښوونځی ته ځم.
Ich besuche eine Universität.	زه پوهنتون ته ځم.

علاقې Hobby

Haben Sie Hobbys?	تاسو څه علاقه لرئ؟
Ich lese gerne.	زما (لوستل) مطالعه خوښیږی.
Ich höre gerne Musik	زما موزیک اوریدل خوښیږی.
Ich laufe gerne.	زه منډه خوښوم.
Ich spiele Fußball.	زه فوټبال کوم.
Ich höre afghanische Musik.	زه افغانی موزیک اورم.
In meiner Freizeit mache/treibe ich viel Sport.	زه په خالی وخت کې ډیر سپورټ کوم.
Ich laufe/jogge.	زه منډه وهم.
In meiner Freizeit mache ich nichts.	زه په خپل خالی وخت کې څه نه کوم.
Ich spiele am liebsten Karten.	زما قطعه بازی تر ټولو خوښیږی.
In meiner Freizeit sehe ich Filme im Fernsehen.	زه په خپل خالی وخت کې د تلویزیون فلمونه گورم.
Ich mache gern Gartenarbeit.	زما په باغچه کې کار خوښی دی.
Ich habe Glück. Mein Hobby ist mein Beruf.	زه نیکمرغه یم. زما مسلک زما د علاقې وړ دی.

خریداری Shopping

Können Sie mir helfen?	له ما سره مرسته کولای شی؟
Haben Sie . . . ?	آیا تاسو . . . لری؟
Ich möchte	زه . . . غواړم.
Ich suche	زه . . . لټوم.
Was kostet das?	دا په څو دی؟
Wo ist hier ein Laden?	یو دوکان دلته چیرته دی؟
Wo kann ich ... kaufen?	چیرته . . . اخستلای شم؟
Einkaufszentrum	بازار (شاپنگ سنتر)
Lebensmittel	خوراکی مواد
Das nehme ich.	دا زه اخلم (رانیسم).
Bitte, zahlen!	لطفاً پیسې یې ورکړئ!
Zu teuer!	ډیر گران!
Billig	ارزان
Passt nicht.	جوړ نه دی.
Darf ich es ausprobieren?	اجازه شته چی امتحان یی کړم؟
Wie lange muss ich warten?	څومره باید منتظر شم؟
Das gefällt mir.	دا زما خوښیږی.

Das ist mir zu kurz/lang.

دا زما لپاره لنډ / اوږد دی.

Kleider

کالي، جامې

خبرې اترې Unterhaltungen

Entschuldigung!

بښنه غواړم!

Wie geht's?

څنگه یی؟

Danke, gut.

مننه، ښه .

Verstehen Sie mich?

زما په خبره پوهیږئ؟

Ich verstehe nicht.

زه نه پوهیږم.

Sprechen Sie deutsch?

تاسو آلماني خبرې کوئ؟

Ich verstehe nur wenig Deutsch.

زه لږ آلمانی پوهیږم .

Langsam, bitte!

لطفاً، ورو ورو!

Darf ich Sie etwas fragen?

کولای شم له تاسو څه پوښتنه وکړم؟

Ja, gerne.

هو، په خوښی سره.

Ich habe leider keine Zeit.

متاسفانه زه وخت نه لرم.

Lass mich in Ruhe!

ما آرام پرېږده!

Du siehst gut aus!

ته ښه معلومیږی!

Wann treffen wir uns?

څه وخت به سره گورو؟

Einladungen بلني

Darf ich Sie einladen?	کولای شم تاسو ته بلنه درکړم؟
Können wir tanzen?	کولای شوو چی نڅا وکړو؟
O.K. es geht.	هو، کیدای شی.
Gute Idee!	ښه فکر!
Nein, danke!	نه، مننه!
Vielleicht nachher!	شاید وروسته!
Ich möchte nicht.	زه نه غواړم.
Ich habe keine Zeit.	زه وخت نه لرم.
Ich tanze nicht gut.	زه ښه نڅا نه کوم.
Danke für alles!	مننه له هر څه نه!

Im Restaurant په رستوران کی

Einen Tisch für 2 Personen, bitte!	لطفاً، یو میز د دوو نفرو لپاره
Ist hier frei?	دا خالی دی؟
Wo ist ein afghanisches Restaurant?	افغانی رستوران چیرته دی؟
Ich möchte einen Tee.	زه چای غواړم.
Können wir draußen sitzen?	کیدای شی د باندی کښېنو؟

Wir haben Hunger.	موړ وړی یوو.
Wir wollen etwas essen.	موړ غواړو یو څه وخورو.
Speisekarte, bitte!	مینو، لطفاً!
Was empfehlen Sie?	تاسو څه توصیه کوی؟
Ich mag kein Fleisch.	زما غوښه نه خوښیږی.
Gericht ohne Schweinefleisch	خواړه بی له خوګ غوښې څخه
Was ist das?	دا څه دی؟
Das wollte ich nicht.	ما دا نه غوښتل.
Wann essen wir zu Abend?	د ماښام ډوډوی څه وخت خورو؟
Wie schmeckt es?	څنگه مزه کوی؟
Guten Appetit!	ښه اشتها!
Ihnen auch!	تاسو ته هم!
Noch ein bisschen Brot bitte!	لږ نوره ډوډی (ټیکله) راکړه لطفاً!
Rauchen verboten!	سګرت ځکول منع دی!
Was kostet dieses Essen?	دا خواړه په څو دی؟
Die Rechnung bitte!	بېل لطفاً!
Alles zusammen!	ټول یو ځای!
Jeder zahlt selbst.	هر څوک خپلی پیسې ورکوی.

Das ist leider kalt.	له بده مرغه دا يخ دى.
Das Essen ist köstlich.	دا خواړه مزه دار دى.
Ich bin satt.	زه موړ يم.
Bitte geben Sie mir . . . !	لطفاً ماته . . . راكړئ!
Apfelsaft	د منې شربت

Lebensmittel خوراكي توكي

Brot	ډوډى، تكله، مړى
Milch	شويدى
Butter	كوچ
Joghurt	مستي
Sauermilch	تروې
Käse	پنېر
Ich esse Fleisch und Reis.	زه غوښه او وريجې خورم.
Rindfleisch	غويي غوښه
Lammfleisch	پسه غوښه
Fisch	ماهى، كب
Kalbfleisch	خوسكي غوښه

Schweinefleisch	خوک غوبنه
Hackfleisch	کوفته غوبنه
Hühnchen	چرگ غوبنه
Eier	ایپی، هگی
Öl	غورپ، غورپی
Salz	ملگه
Suppe	سوپ
Obst	میوه
Pfeffer	تور مرچ
Paprika	مورچک
Knoblauch	اوپره
Pfefferminze	نانا
Petersilie	گشنیز
Gewürz	مساله
Kuchen	کیک
Marmelade	مربا
Tomate	بانجان، توماتیر
Gurke	بادرنگ

Zwiebel	پیاز
Kartoffel	کچالو
Karotte	گزر، گازره
Mehl	اوپه
Weizen	غنم
Mais	جوار
Getreide	غله
Getränke	خُنباک توكي
Ich trinke Tee.	زه چای خُنبم.
Ich trinke Wasser.	زه اوبه خُنبم.

ناجورپتيا Krankheit

Ich bin krank.	زه ناجورپه یم.
Ich fühle mich nicht gut.	زه حان بنه نه حس کوم.
Rufen Sie einen Notarzt!	یو عاجل داکتر ته زنگ ووهی.
Ich brauche einen Termin.	زه یو (لیدلو وخت) ترمین ته اړتیا لرم.
Wo ist ein Krankenhaus?	روغتون چیرته دی؟
Ich habe Fieber.	زه تبه لرم.

Mir tut es hier weh.	زه دلته درد لرم.
Ich habe Kopfschmerzen.	زه سردرد یم.
Ich bin gefallen.	زه لویدلی یم.
Sind Sie schwanger?	آیا تاسو حامله یاست؟
Ich habe Bauchschmerzen.	زه د خیتې درد لرم.
Ich bin erkältet.	ما رېزش کړی.
Ich bin Diabetiker.	زه د شکرې ناروغ یم.
Ich bin sehr müde.	زه ډیر ستړی یم.
Mein Zahn ist abgebrochen.	زما غاښ مات شوی دی.
Mein Kind hat Durchfall.	زما ماشوم اسهال لری.
Wir helfen Ihnen.	موږ درسره مرسته کوو.
Die Schmerzen sind weg.	دردونه لرې شوي.
Es wird alles wieder gut.	هر څه به بیرته ښه شی.
Krankenkasse	روغتیایي بیمه
Gesundheitskarte	د روغتیایي بیمی کارت
Entzündung	پرسوب (التهاب)
Halsschmerzen	د ستوني درد
Blutdruck	د وینې فشار

Liebe und Gefühle مینه او احساس

Ich liebe dich.	تا سره مینه لرم.
Sehr schön!	ډیر ښایسته!
Du siehst toll aus!	ته ډیر ښایسته برېښی!
Liebst du mich?	ماسره مینه لری؟
Ich mag dich.	ماته گران یی.
glücklich	نیکمرغه
Ich vermisse dich. / Du fehlst mir.	تا پسی خپه یم.
Das macht Spaß!	دا زما خوښیږی!
Höflich	با ادب
Ich bin zu Hause.	زه په کور کې یم.
Ich will das nicht.	زه دا نه غواړم.
Beziehung	رابطه، اړیکه
Gefühl	حس
Blumen	گلان
Herz	زړه، قلب
Kuss	مچي
Ich stimme zu. / Einverstanden!	زه موافق یم!

Ich mache nur einen Witz. زه يوازي ټوکه کوم!

Lass uns in Kontakt bleiben! وو! په ارتباط کې وو!

Ich will nicht gehen. زه نه غواړم چې ولاړ شم!

Lass mich in Ruhe! ما آرام پرېږده!

traurig خفه

glücklich نيکمرغه

zufrieden راضی

unzufrieden ناراضی

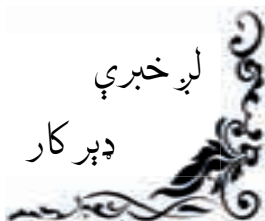
sich schämen شرميدل

Einsamkeit يوازيتوب

Eifersucht د مينې حسد او رخه، جلوسي

Heimweh په کور يا هېواد پسې خفگان

Sehnsucht ارمان، د يو چا يا يو ځای د بيا ليدلو ارمان

متلونه Sprichwörter

- لو مړی کار، بیا ساعتړی. .
Erst die Arbeit, dann das Vergnügen.
- منتظر شه او چای وڅښه.
Abwarten und Tee trinken.
- مړه د ونې نه لري نه ولیږی.
Der Apfel fällt nicht weit von Stamm.
- زړه مینه زنگ نه وهی.
Alte Liebe rostet nicht.
- بی زحمته راحت نه شته.
Ohne Fleiß keinen Preis.
- یو لاس بل لاس مینځی.
Eine Hand wäscht die andere.
- څنگه پلار، هماغسی زوی.
Wie der Vater so der Sohn.
- څوک چاته
Wer anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein.
کنده کینی، خپله پکښی ولیږی.
- تمرین قهرمان جوړوی.
Übung macht den Meister.
- څوک ناوخته راځی،
Wer zu spät kommt, den bestraft das Leben.
ژوند جزا ورکوی.
- آرامی اوبه ژورې وی.
Stille Wasser sind tief.
- هر څوک د خپلی نیکمرغی.
Jeder ist seines Glückes Schmied.
جوړوونکی دی.
- په یوه توتکی نه
Eine Schwalbe macht noch keinen Sommer.
اوړی کیږی.

Alte Bäume soll man nicht verpflanzen. زړې ونې بل ځای کی
څوک نه کینوی.

Was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf
morgen. څه چی نن کولای شی، سبا ته مه پرېږده.

Jeder Topf findet seinen Deckel. هر دیگ خپل سرپون پیدا کوی.
Jeder Anfang ist schwer. هر پیل سخت وی.

Reden ist Silber, Schweigen ist Gold. خبرې سپین زر، چوپتیا سره زر.
Es ist nicht alles Gold, was glänzt. هره ځلا، طلا نه وی.

Es ist noch kein Meister von Himmel gefallen. لاتراوسه کوم
قهрман له آسمانه نه دی لویدلی.

Wer zuerst kommt, mahlt zuerst. څوک چی لومړی راشی، لومړی
به غنم اوږه کوی.

Wer im Glashauss sitzt, sollte nicht mit Steinen werfen.

په شیشه خانه کی ناست، باید په تیرو گذار ونه کړی.

Lügen haben kurze Beine. دروغ لڼدې پښې لري.

Ein gebranntes Kind scheut das Feuer. سوی ماشوم له اور لری
گرځی.

Früh übt sich, wer ein Meister werden will. وختی ښه زده کیږی،
که څوک غواړی قهрман شی.

Aus Fehlern wird man klug. له اشتباهو سړی هونبیار کیری.

Aus nichts wird nichts. که هیخ نه کوی، هیخ نه ترلاسه کوی.

Geld regiert die Welt. پیسې په نړۍ حکومت کوی.

Viele Köche verderben den Brei. په ډیرو آشپزانو کی کتخ خراپیری.

Wer nicht ins Wasser geht, kann auch nicht schwimmen

شوک چی اوبه ته نه ننوخی، لامبو نه شی زده کولی.

Das Auge isst mit. سترگه هم ورسره خوراک کوی.

Ist die Katze aus dem Haus, tanzen die Mäuse auf dem Tisch.

پیشی چی له کوره ولاړه، مورکان په نخا شی.

Der Fisch stinkt vom Kopf her. بوی د ماهی له سر څخه راخی.

Wie man in den Wald hineinruft, so schallt es heraus. څنگه

چی څنگل کی غږ کوی، هماغسی غږ تاته راخی.

Kleinvieh macht auch Mist. کوچنی حیوان هم چتلي کوی.

Die Welt ist ein Dorf. نړی یو کلی دی.

Wer ernten will, muss säen. حاصل چی غواړی، کرل وکړه.

آلمان Deutschland

آلمان د ۱۶ ایالتونه څخه جوړ شوی او په پارلماني دموکراسۍ ولاړ یو ټولنیز او قانونی دولت دی. په سیاسي سیستم او انتخاباتوکې سیاسي ګوندونه ډیر مهم رول لری او له همدی کبله د ګوندونو دموکراسۍ په نامه هم یادېږی. د هر ګوند مشر یا یو کانديد چی په پارلماني انتخاباتو کې تر ټولو نورو زیاتي رایې وگټی، کولای شی چی د آلماني پارلمان (بوندیس ټاګ) د انتخاب نه وروسته صدراعظم (بوندیس کانسلر) شی. کانسلر د داخلي او بهرني سیاست اساسي کرښې او هم د کابینې وزیران تعیینوی. د آلمان جمهور ریس د تشریفاتې وظایفو او د قوانینو د توشیح تر څنگ، د هېواد د مهمو پېښو په اړوند نظر ورکوی، خو په ورځني سیاست کې مداخله نه کوی. ورځنی سیاست د صدراعظم او کابینې وظیفه ده. په اروپا کې آلمان تر ټولو نورو هېوادونو لوی او د نړۍ په کچه څلورم قوي اقتصاد دی. افغانستان د نړۍ یو تر ټولو غریب او آلمان د نړۍ یو بډای هیواد گڼل کېږی.

د آلمان مساحت ۳۵۷ زره کیلو متر مربع د افغانستان د نیمایي څه زیات دی، خو د ۸۲ میلیونه اضافه خلک ژوند او تقریباً ۴۰ میلیونه یې کار کوي. لس په سلو کی اوسیدونکي بهرنی نژاده دي. دلته ۴،۵ میلیونه مسلمان ژوند کوي، چې نیمایي یې ترکان دي. تقریباً ۳ سوه زره افغانان په ټول آلمان او یوازی په هامبورگ کی د ۳۰ زرو څخه زیات افغانان ژوند کوي.

د آلمان سياسي جوړښت Politisches System

فدرالي پارلمان Bundestag

فدرالي پارلمان د آلمان قانون جوړونکې موسسه ده، چې هر څلور کاله د آلمان د اتباعو لخوا مستقیماً انتخابات کیږي. زیاتره گوندونه خپل کاندیدان معرفي کوي او هم آزاد اشخاص پکښې گډون کولی شي.

فدرالي صدراعظم Bundeskanzler

د هغه گوند مشر کاندید چې د فدرالي پارلمان په انتخاباتو کې تر نورو زیاتې رایې گټلی وي، د جمهور ریس لخوا فدرالي پارلمان ته د فدرالي صدراعظم چوکۍ لپاره وړاندې کېږي او د اکثریت رایو په گټلو د آلمان فدرالي صدراعظم په توگه د فدرالي جمهور ریس لخوا نومول کېږي.

فدرالي لویه جرگه Bundesversammlung

دا جرگه یوازی د آلمان فدرال جمهور ریس د انتخابولو د ۵ کلونو مودې لپاره راغونښتل کیږي. غړي یې د فدرالي پارلمان ټول غړي او په هماغه اندازه د ۱۶ ایالتي پارلمانونو څخه د ایالتونو د نفوس په تناسب موقت غړي استول کېږي. جمهور ریس یوازی یو ځل بیا انتخاب کیدلی شي.

فدرالي جرگه Bundesrat:

دا د ایالتي حوکمتونو یو پارلمان دی او د ایالتونو نفوسو په تناسب ۶۹ غړي لري. د فدرالي جرگې له لاری د قانون په جوړولو، د فدرالي ادارې او اروپایي اتحاديې په مسایلو کې ایالتونه برخه اخلي.

Verwaltungskarte آلمان اداری تشکیلات

د آلمان - افغانستان مقایسه Vergleich De - Af

افغانستان	آلمان
وخت	اروپا منځنۍ وخت
+ ۳،۳۰ ساعته	
تلیفون کود	0049
0093	
لمبر پلېټ	D
AFG	
لوړ کچې دومین	DE
AF	
پیسې	ایرو €
افغانی (ؑ)	
اقلیم	اقلیم
زیاتره د وچې اقلیم	
مساحت	357.002 qkm
652.225 qkm	
تر ټولو لوړ غر	Zugspitze 2963 m
نوشاق 7.485 m	
نفوس	82 میلیونه
تقریباً 28 میلیونه	
نفوس فی کیلو متر	230
50	
د نفوس زیاتوالی	- 0,1
2,4	
دولتي جوړښت	16 ایالتونه
34 ولایتونه	
بی سوادې	0,7 %
57 %	
خالص داخلی عاید	\$ 2.500 میلیارده
\$ 15 میلیارده	
میاشتنۍ اوسط معاش	€ 3.000
€ 42	
صادرات	€ 1.240 میلیارد
€ 1,2 میلیارد	
واردات	€ 977 میلیارد
€ 9 میلیارد	

زینې Stufen

لكه هره غوتۍ غورېږی او هره ځوانی
په وخت سره تېرېږي، د ژوند هره مرحله وده كوی
هره پوهه غورېږي او هره تقوا په خپل وخت كې
او تل نه پاتې كېږي.
زړه باید د ژوند په هره مرحله كې د خدای پامانی
او نوي پیل لپاره چمتو وي.
تر څو په زړورتیا او بې له خفگانه نورو، نویو لارو قدم كېږدي
او هر نوي پیل كې یو جادو وي، څه چې مور ساتي
او د ژوند كولو لپاره له مور سره مرسته كوي.
مور باید په خوښۍ له یو ځای نه بل ځای ځان وځووو.
بل هیڅ ځای كې كوربه پاتی نه شو
د نړۍ روح مور بندۍ او را ټینگ نه كړي
هغه مور مرحله په مرحله لوړوي، پراخوی
كله چې مور د ژوند یوې حلقې سره كوربه كېږو
او په سختۍ سره عادت شوو، سست كېږو
یوازې څوك چې د نوي پیل او سفر لپاره آماده وي
كېدای شي چې د فلج كوونكي عادت نه ځان وژغوری
كېدای شی هم د مرگ ساعت
مور نوي ځایونو ته ځوان ورسوي
د ژوند ناره مور ته به هېڅكله هم ختمه نه شي
چې زړه د رخصتېدو لپاره حاضر وي او روغ!
هرمن هیس، مې ۱۹۴۱

Wörterbücher قاموسونه

Großes Wörterbuch Deutsch-Pashto

Akram Malakzay

Buske, 2009

ISBN-10: 9783875485165

38,00 €

۲۵ زره آلماني لغتونه او ۴۵ زره د استعمال مثالونه د دغه لوی قاموس په ۱۰۱۶ پاڼو کې راغلي دي. دا کتاب په افغانستان کې هم چاپ شوی دی.

Wörterbuch Deutsch-Dari (Persisch)-Paschtu (Deutsch)

Mohammad Arif

2016

69,80 €

د دې قاموس په ۱۲۸۰ پاڼو کې ۴۰ زره آلماني لغتونه په پښتو او هم درې ژبو ترجمه شوي دي.

Paschtu- Deutsches Wörterbuch

Mit Paschtu-Transkription

Wali Achakzai

MOst, 2009

ISBN-10: 3933196647

15,00 €

دا یو پښتو آلماني قاموس دی او په ۱۰۶۶ مخونو کې

۱۲ زره پښتو لغتونه، دهغوی ۳۵ زرو آلماني معناوې او ۹ زرو شعرونه په ۱۰۶۶ پاڼو کې ځای په ځای شوی دي.

PONS Bildwörterbuch Paschto

2016

ISBN: 9783125160569

4,99 €

د ورځني ژوند او کار لپاره ۱۵۰۰ مهم
لغتونه په ۱۱۴ پاڼو کې د رنگه عکسونو

سره په دغه جیبی کتاب کې لوستلی شی.

ویب سایتونه

www.portal-deutsch.de

دلته کولای شی چی آنلاین آلماني ژبه د پښتو او دری رهنمایی سره وړیا زده کړئ او هم د ژبې اپډ د خپل موبایل لپاره ښکته او هم آفلاین درس په موبایل کی ووايي.

www.dw.com

دوچه ويله د آلمان غږ راديو ويب سایت کې د آلمان او افغانستان په هکله په پښتو او دري ژبو خبرونو تر څنگ آلماني ژبه هم د متن، اوديو او ویديو له لارې زده کولای شی.

www.alumniportal-deutschland.org

دلته وړیا د آلماني ژبې ترینینګ آنلاین تر لاسه کوی

www.goethe.de

گویتیه انستیتوت کی د نړۍ په ډیرو ځایونو کې د پیسو په ورکولو سره آلماني زده کولای شی

www.qamosona.com

د انټرنټ پر مټ د پښتو دوه ژبنيو سیندونو یوه پروژه ده. د دغې پروژې موخه د پښتو د چاپ شویو سیندونو راټولېدنه او په گڼیالیزه یا ډیجیټال بڼه خپرونه ده. د مهال دا پروژه په پښتو ژبه ۵۰ چاپ شوي او ناچاپه سیندونه پرلیکه کړي.

www.daad.de

په آلمان کې د لوړو زده کړو مفصل معلومات او رهنمایی دلته ولولئ او هم په دی هکله معلومات تر لاسه کړئ چې په آلمان کې د تحصیل لپاره څومره آلماني ژبه په کار ده.

www.deutsch-uni.com

د آلماني ژبې زدکولو یو بل ویب سایټ د محصلینو او د پوهنتون لپاره

www.deutschland.de

د آلمان سیاست، اقتصاد، کلتور او نورو مهمو برخو او ورځنیو مهمو مسایلو په هکله په څو نړیوالو ژبو معلومات وړاندی کوی.

www.handbookgermany.de

دلته د الف تر ی پوری د آلمان او دلته د ژوند په هکله معلومات د نړۍ په ډیرو ژبو د پښتو او دری په شمول ترلاسه کولای شی

www.kiron.ngo

د پناه غوښتونکیو لپاره آنلاین لورې زدکړې

www.erkennung-in-deutschland.de

تاسو مسلکي او تحصیلي اسناد باید په آلمان کې ثبت او ارزیابی شی. دلته په دې اړوند پوره معلومات او رهنمایی تر لاسه کولای شی

www.study-in.de

په آلمان کې د لوړو زدکړو په هکله معلومات او رهنمایی. معلومات د نورو ژبو تر څنگ په پښتو او دری هم شته

www.afghanic.de

د دغه کتابگوټي پی دی اف فایل د افغانیک په ویب سایت کی ښکته کولای شی. دلته تاسو د افغانستان او هم انټگریشن (راگډونه/ادغام) او سمینارونو په هکله معلومات ولولای.

www.iom.int

د کډوالو لپاره بین المللی ټولنه د ملگرو ملتونو په چوکات کې د کډوالو لپاره د مرستې پروگرامونه په ټوله نړۍ کې لری.

www.returningfromgermany.de

د خپلې خوښې ستندلو په هکله د معلوماتو دروازه د نړۍ په څو مهمو ژبو د پښتو او فارسي ژبو په شمول د هغه کډوالو لپاره یو د معلوماتو پورتال چې په خپله خوښه خپل کورني هیواد ته ستښیری. د سلا مرکزونو، ستندو پروگرامونو او هیواد په هکله معلومات هم ترلاسه کړی.

آدرسونه Adressen

Botschaft in Berlin

Taunusstraße 3

14193 Berlin

Tel 030 20 67 35 -18

info@botschaft-afghanistan.de

www.botschaft-afghanistan.de

د افغانستان سفارت - برلين

Konsulat von Afghanistan in Berlin

Kronberger Straße 5

14193 Berlin

Tel 030 20 67 35 - 24

Visa: 030 20 67 35 15

passport@botschaft-afghanistan.de

قونسلې برخه - برلين

Generalkonsulat von Afghanistan in Bonn

Liebfrauenweg 1a

53125 Bonn

Tel 0228 251 927

info@afghanconsulate-bonn.com

www.afghanconsulate-bonn.com

جنرال قونسلې - بن

Konsulat von Afghanistan in München

Nördliche Münchener Straße 12

82031 Grünwald bei München

Tel 089 121 994 444

info@afghanconsulate-munich.com

www.afghanconsulate-munich.com

جنرال قونسلې - مونيخ

Botschaft der Bundesrepublik Deutschland Kabul آلمان سفارت - کابل
Wazir Akbar Khan Mena 6
P.O. Box 83 Kabul Afghanistan
Tel +93 20 210 15 12 / 13
Visa: +93 20 210 22 39
Fax +49 30 50 00 76 16
info@kabul.diplo.de
www.kabul.diplo.de
www.facebook.com/germanyinafghanistan

Deutsches Generalkonsulat in Masar-e Scharif آلمان جنرال قونسلگری
Camp Marmal, Masar-e-Scharif - مزار شریف
Tel + 93 780 90 1430
info@afghanistan.diplo.de
www.afghanistan.diplo.de

Goethe-Institut Afghanistan گویته انستیتوت افغانستان
Wazir Akbar Khan Rd.
Shah Mahmood St. Kabul
Tel +93 20 2105200
+93 700286653 / +93 798633650
IL-kabul@goethe.de
info-kabul@goethe.de
www.kabul-goethe.org

Bundesamt für Migration und Flüchtlinge د مهاجرت او پناه غوښتونکو
Frankenstraße 210 فدرالی اداره
90461 Nürnberg
Tel +49 911 943-0
Fax +49 911 943-10000
service@bamf.bund.de
www.bamf.bund.de

افغانیک e.V. Afghanic

د افغانستان معلوماتي مرکز (افغانیک) د هېوادوالو، ټولنو او بهرنیو خلکو لپاره د افغانانو او افغانستان په هکله معلومات وړاندې کوي. افغانیک د آلمان اداري محکمې سره رسمي ثبت شوي غیر انتفاعی موسسه ده، چې د یو شمیر افغانانو او آلمانانو لخوا جوړه او په آلمان او افغانستان کې کار او فعالیت کوي. هدف یې په افغانستان کې د پرمختیا، معارف، لوړو زدکړو او روغتیا په برخو کې مرسته او هم په آلمان کې د افغانانو سره مرسته او د افغاني کلتور پالل دي.

د افغانستان معلوماتي مرکز د ټولو مهمو ټولنیزو، تاریخي، سیاسي، اقتصادي، ادبي او روغتیايي ساحو او پوښتنو په هکله په خپل آرشیف کې معلوماتي مواد (کتابونه، مجلې، اخبار، کسټونه) راغونډ کړي دي. زياتره برخه یې د هغو اروپايي، امریکايي او افغاني پوهانو لیکني اوڅیړني دي، کومو چې په وروستیو لسيزو کې په افغانستان کې دننه او هم د باندې په بېلابېلو موضوعگانو څېړني کړي دي.

د افغانیک هلو ځلو خو نموني:

- افغانانو او آلمانانو ته مرستې او مشورې ورکول
- د ۲۴ کلونو راهیسې هر کال په هامبورگ کې د افغانستان اونی سمینار جوړول
- د افغانستان د اساسي قوانینو چاپول
- د بادشاهان په هکله په پښتو، دري، اردو، انګلیسي او آلماني ژبو کتابونو چاپول
- د کابل دیوان بیګی سیمه کې د یو روغتیايی کلینیک فعالول www.c-d.af
- د افغانستان د بیلابیو پوهنتونو لپاره تر ۲۸۰ عنوانه زیات درسي کتابونو چاپول

نور معلومات دلته ترلاسه کولای شئ: www.afghanic.de

يحيى وردک Yahya Wardak

محمد يحيى وردک د زېږگل وردگ زوى، په کال ۱۳۴۷ هـ. ش کي زېږېدلى. لومړنى زده کړې يې په سپين کلي، منځنى زده کړې په حربي ښوونځي او لوړې زده کړې يې د معالجوي طب په برخه کې (۱۹۸۵-۱۹۹۲ز) په چکوسلواکيا کې کړي دي.

په جرمني کې يې د ژبې له زده کولو وروسته په هاديلبرگ پوهنتون کې د پرمختگ په لور هېوادونو کې روغتيايي سيستم، عامه روغتيا او حاروي طب (Health System Public Health & Tropical Medicine)، او بيا يو کال يې د کلن ښار په ميبیگ انستيتوت کې روغتيايي اداره (Health Management) په برخه کې نورې زده کړې کړي دي.

له ۲۰۰۰-۲۰۰۲ز پورې د هامبورگ پوهنتون په حاروي طب انستيتوت کې رسمي مامور او وروسته د بن په ښار کې د انوینت (اوسنی جی آی زيت) سره څلور کاله (۲۰۰۳-۲۰۰۶ز) يې د درېيمې نړۍ ډاکټرانو لپاره د طبي زده کړو او غير حضوري (E-Learning) زده کړو په ايجادولو او عملي کولو کې کار کړی. د افغانانو او آلمانو سره يې د افغانیک (افغانستان معلوماتي مرکز) رسمي موسسې له لورې يو شمير کارونه تر سره کړي.

۲۰۰۷-۲۰۱۰ز پورې د DED، GIZ، دوپچې ويلې راډيو او يو شمېر نورو الماني موسسو سره د افغانستان د پروگرامونو همکار او مشاور پاتې شوی دی.

په ۲۰۰۹ز کال کې ننگرهار ته تللی و او له ۲۰۱۰ز کال راپدېخوا تر نن (۲۰۱۸ز) پورې د لوړو زده کړو وزارت سلاکار دی. په دې موده کې يې د نورو کارونو تر څنگ ۲۸۰ درسي کتابونه (۲۲۰ طبي او ۶۰ کتابونه په فارمسي، روانشناسي، وټرینري، زراعت، انجنیري، اقتصاد، ژورناليزم، تعليم و تربیې او ساينس) کې چاپ او په ټول افغانستان کې يې پوهنتونونو ته رسولي دي. په کابل کې ديوان بیگی کلینیک جوړ کړی دی. د ۲۴ کلونو راهيسې په هامبورگ کې د افغانستان اونۍ په نوم هر کال سمینار هم جوړوی.

www.wardak.de ☞

پای

خیل عمل

دلاری مل

د کتاب سفارش ورکول Buchbestellung

دغه کتاب تاسو په وړیا توګه افغانیک دفتر څخه ترلاسه کولای شئ. که غواړئ
چې تاسو ته ولیږل شي، د پوستې لګښت یې دوه یرو دی.

Dieses Büchlein können Sie kostenlos von unserem Büro erhalten.

Falls Sie per Post bestellen wollen, dann müssen Sie Porto bezahlen.

Bitte senden Sie dieses Formular an info@afghanic.de

Oder Afghanic e.V. / Dr Y Wardak

Justus-von-Liebig-Str. 24, 53121 Bonn

Tel 0228 85031347, Mobil 0174 741 73 06

info@afghanic.de, www.afghanic.de

Für den Versand wird eine Portogebühr von 2,-€ erhoben.

Ich bezahle mit Rechnung 2,- € liegt bei als Briefmarken

Institution

Nachname, Vorname

Lieferadresse

Straße, Hausnr.

Postleitzahl

Ort

Datum, Unterschrift

هر څومره چې زر او زيات ناموسو دلته آلماني ژبه
زده كړي او د آلمان، قوانينو، ژوند، زدكېرو او
كار په څرنگوالي او شرايطو ځان خبر كړي، هماغومره
به ستاسو ژوند په آلماني ټولنه کې آسانه او لاسه شي.

Der Druck wurde unterstützt von
**Ministerium für Kinder, Familie,
Flüchtlinge und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen**

ISBN: 978-3-942233-36-1

ISBN: 978-3-942233-36-1
Printed in Germany